

CHAPTER - 4

बाबा और बाबा की छड़ी

साथ-साथ चलते हैं दोनों (രണ്ടുപേരും ഒപ്പത്തിനൊപ്പം നടക്കുന്നു)

बाबा और बाबा की छड़ी ! (മുത്തശ്ശനും മുത്തശ്ശന്റെ ഊന്നുവടിയും!)

पहले वो कहता है चल... चल बाहर चलते हैं (ആദ്യം അദ്ദേഹം പറയുന്നു, നടക്കൂ... നമുക്ക് പുറത്തേക്ക് പോകാം)

और उठा लेता है छड़ी को (എന്നിട്ട് ആ ഊന്നുവടിയെ എടുക്കുന്നു)

बिस्तर पर जो लेटी हुई थी ! (കിടക്കയിൽ കിടക്കുകയായിരുന്ന ആ വടിയെ!)

फिर वो उसका हाथ पकड़के बाहर लाती है, (പിന്നീട് അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈ പിടിച്ച് പുറത്തേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നു.)

साथ-साथ चलते हैं दोनों (രണ്ടുപേരും ഒപ്പത്തിനൊപ്പം നടക്കുന്നു)

बाबा और बाबा की छड़ी ! (മുത്തശ്ശനും മുത്തശ്ശന്റെ ഊന്നുവടിയും!)

छड़ी भगा देती है कोई गली का कुत्ता भौंके तो (തെരുവിലെ ഏതെങ്കിലും നായ കുറച്ചാൽ വടി അതിനെ ഓടിച്ചു വിടുന്നു)

बाग तलक जाते हैं दोनों (പൂത്തോട്ടം വരെ രണ്ടുപേരും പോകുന്നു)

थक जाए तो बाबा अक्सर, छड़ी पे माथा टेक के (ക്ഷീണിക്കുമ്പോൾ മുത്തശ്ശൻ പലപ്പോഴും, വടിമേൽ തല ചായ്ച്ച് വെച്ച്)

बेंच पे बैठ भी जाता है (ബെഞ്ചിൽ പോയി ഇരിക്കാറുമുണ്ട്)

छड़ी ही उठकर कभी-कभी बाबा को दिखाती है (വടി തന്നെയാണ് ചിലപ്പോഴൊക്കെ ഉയർന്നുനിന്ന് മുത്തശ്ശന് കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നത്)

नया-नया जो बौर आया है नये-नये पेड़ों पर (പുതിയ പുതിയ മരങ്ങളിൽ പുതുതായി വന്നിട്ടുള്ള മാമ്പൂക്കൾ)

नया-नया जो बौर आया है नये-नये पेड़ों पर (പുതിയ പുതിയ മരങ്ങളിൽ പുതുതായി വന്നിട്ടുള്ള മാമ്പൂക്കൾ)

एक कदम जब वो चलती है (അത് ഒരു ചുവട് വെക്കുമ്പോൾ)

एक कदम वो चलता है (അദ്ദേഹം ഒരു ചുവട് വെക്കുന്നു)

बाबा और बाबा की छड़ी ! (മുത്തശ്ശനും മുത്തശ്ശന്റെ ഊന്നുവടിയും!)

दोनों में से कोई अकेला चल नहीं सकता (ഇരുവരിൽ ആർക്കും തന്നെ തനിയെ നടക്കാൻ കഴിയില്ല)

हाथ अगर छूटे तो दोनों गिर पड़ते हैं (കൈവിട്ടുപോയാൽ രണ്ടുപേരും താഴെ വീണുപോകുന്നു)

इक जवां, इक बूढ़ा है (ഒന്ന് യുവാവാണ്, മറ്റൊന്ന് വൃദ്ധനും)

बाबा और बाबा की छड़ी !! (മുത്തശ്ശനും മുത്തശ്ശന്റെ ഊന്നുവടിയും!!)

💡 ചില പ്രധാന ആശയങ്ങൾ :

- ആദ്യത്തെ 'वो' (അവൻ/അദ്ദേഹം): ഇത് മുത്തശ്ശനെ (बाबा) സൂചിപ്പിക്കുന്നു.
- അവസാന വരികളിലെ 'वो' (അത്/അവൻ): 'ഒരു ചുവട് അത് വെക്കുമ്പോൾ' എന്നതിലെ 'അത്' ഊന്നുവടിയെയും (छड़ी), 'ഒരു ചുവട് അവൻ വെക്കുന്നു' എന്നതിലെ 'അവൻ' മുത്തശ്ശനെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.
- इक जवां, इक बूढ़ा है (ഒന്ന് യുവാവാണ്, ഒന്ന് വൃദ്ധനാണ്): ഇവിടെ 'യുവാവ്' എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത് ഊന്നുവടിയെയാണ് (കാരണം അതിന് വാർദ്ധക്യമില്ല, അത് മുത്തശ്ശന് എപ്പോഴും ശക്തി നൽകുന്നു). 'വൃദ്ധൻ' എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചത് മുത്തശ്ശനെയും.

• बाबा - മുത്തശ്ശൻ / പ്രായമായ ആൾ • छड़ी - ഊന്നുവടി / വടി • साथ-साथ - ഒപ്പത്തിനൊപ്പം / കൂടെക്കൂടെ • चलना - നടക്കുക • दोनों - രണ്ടുപേരും • पहले - ആദ്യം • कहना - പറയുക • चल - നടക്കൂ / പോകാം • बाहर - പുറത്ത് / പുറത്തേക്ക്	• थकना - ക്ഷീണിക്കുക • अक्सर - മിക്കവാറും / പലപ്പോഴും • माथा - നെറ്റി / തല • टेकना - ചായ്ച്ചു വെക്കുക / താങ്ങി നിർത്തുക • बेंच - ബെഞ്ച് • बैठना - ഇരിക്കുക • उठकर - എഴുന്നേറ്റ് / ഉയർന്നുനിന്ന് • कभी-कभी - ചിലപ്പോഴൊക്കെ
---	--

• उठाना - എടുക്കുക / ഉയർത്തുക • बिस्तर - കിടക്ക • लेटना - കിടക്കുക • फिर - പിന്നീട് / പിന്നെ • हाथ - കൈ • पकड़ना - പിടിക്കുക • लाना - കൊണ്ടുവരുക • भगाना - ഓടിച്ചുവിടുക • कोई - ആരെങ്കിലും / ഏതെങ്കിലും • गली - തെരുവ് / ഇടവഴി • कुत्ता - നായ • भौंकना - കുരയ്ക്കുക • बाग - പൂത്തോട്ടം / ഉദ്യാനം • तलक / तक - വരെ	• दिखाना - കാണിച്ചുകൊടുക്കുക • नया-नया - പുതിയ പുതിയ / പുതുതായി • बौर - മാമ്പൂവ് (ആദ്യമായി വിരിയുന്ന പൂക്കൾ) • पेड़ - മരം • कदम - ചുവട് / അടിവെപ്പ് • अकेला - ഒറ്റയ്ക്ക് / തനിയെ • छूटना - കൈവിട്ടുപോവുക / വേർപെടുക • गिरना - വീഴുക • इक / एक - ഒന്ന് • जवां - യുവാവ് / ചെറുപ്പക്കാരൻ • बूढ़ा - വൃദ്ധൻ / പ്രായമായവൻ
--	---

1. 'बाबा और बाबा की छड़ी' कविता के कवि कौन हैं? 'ബാബ ഓർ ബാബ കീ ഛരഡി' എന്ന കവിതയുടെ കവി ആരാണ്?

Ans: गुलज़ार (ഗുൽസാർ)

2. कवि गुलज़ार को किस वर्ष 'साहित्य अकादमी पुरस्कार' से सम्मानित किया गया? കവി ഗുൽസാറിന് ഏത് വർഷമാണ് 'സാഹിത്യ അക്കാദമി അവാർഡ്' ലഭിച്ചത്?

Ans: वर्ष 2002 में (2002-ൽ)

3. "बिस्तर पर जो लेटी हुई थी !" - यहाँ बिस्तर पर कौन लेटी हुई थी? "കിടക്കയിൽ കിടക്കുകയായിരുന്നു !" - ഇവിടെ കിടക്കയിൽ കിടന്നിരുന്നത് ആരാണ്?

Ans: छड़ी / बाबा की छड़ी (വടി / ബാബയുടെ വടി)

4. "पहले वो कहता है चल..." - इस पंक्ति में 'वो' शब्द किसके लिए प्रयुक्त है? "ആദ്യം അവൻ പറയുന്നു നടക്കൂ..." - ഈ വരിയിൽ 'വോ' (അവൻ) എന്ന വാക്ക് ആരെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്?

Ans: बाबा के लिए (ബാബയെ/മുത്തശ്ശനെ)

5. "फिर वो उसका हाथ पकड़ के बाहर लाती है" - इस पंक्ति में 'वो' शब्द किसके लिए प्रयुक्त है? "പിന്നെ അവൾ അവന്റെ കൈ പിടിച്ച് പുറത്തു കൊണ്ടുവരുന്നു" - ഈ വരിയിൽ 'വോ' (അവൾ) എന്ന വാക്ക് ആരെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്?

Ans: **छड़ी के लिए** (വടിയെ)

6. कविता में 'इक जवां' (एक जवान) किसे कहा गया है? കവിതയിൽ 'ഇക് ജവാൻ' (ഒരു യുവാവ്) എന്ന് ആരെയാണ് വിശേഷിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്?

Ans: **छड़ी को** (വടിയെ)

7. कविता में 'बूढ़ा' किसे कहा गया है? കവിതയിൽ 'വൃദ്ധൻ' എന്ന് ആരെയാണ് വിളിച്ചിരിക്കുന്നത്?

Ans: **बाबा को** (ബാബയെ)

8. गली का कुत्ता भौंकने पर बाबा को कौन भगा देती है? തെരുവിലെ നായ കുരയ്ക്കുമ്പോൾ ബാബയ്ക്ക് വേണ്ടി അതിനെ ഓടിക്കുന്നത് ആരാണ്?

Ans: **छड़ी** (വടി)

9. 'बौर' शब्द का सही अर्थ क्या है? 'ബൗർ' (ബ്വൈർ) എന്ന വാക്കിന്റെ ശരിയായ അർത്ഥം എന്താണ്?

Ans: **आम का फूल / पंतोट्टम में नया फूल** (മാമ്പൂവ് / പുതിയ പൂവ്)

10. 'बाग तलक' शब्द में 'तलक' का क्या अर्थ है? 'ബാഗ് തലക്' എന്ന വാക്കിലെ 'തലക്' എന്നതിന്റെ അർത്ഥം എന്താണ്?

Ans: **तक** (വരെ - പൂന്തോട്ടം വരെ)

11. 'बाबा और बाबा की छड़ी' कविता की आस्वादन टिप्पणी लिखिए।

'बाबा और बाबा की छड़ी'- आस्वादन टिप्पणी

'बाबा और बाबा की छड़ी' प्रसिद्ध कवि गुलज़ार द्वारा रचित एक मर्मस्पर्शी कविता है। इसमें एक बूढ़े दादाजी (बाबा) और उनकी लाठी (छड़ी) के गहरे संबंध को दिखाया गया है। यह कविता बुजुर्गों के अकेलेपन को प्रकट करती है।

कविता में बाबा और छड़ी हमेशा साथ रहते हैं। छड़ी गली के कुत्तों से बाबा की रक्षा करती है और थकने पर उनका सहारा बनती है। कवी ने छड़ी को 'जवान' और बाबा को 'बूढ़ा' कहा है। दोनों एक-दूसरे के बिना अधूरे हैं और अकेले चल नहीं सकते।

इस कविता की भाषा बहुत सरल और सुंदर है। इसमें छड़ी का मानवीकरण किया गया है, जैसे वह बाबा का हाथ पकड़कर चलती है। वास्तव में, छड़ी बुजुर्गों के जीवन में सहारे का प्रतीक है। यह कविता हमें बुजुर्गों की सेवा करने की प्रेरणा देती है।

OXFORD